T084 TKL 2 (55) 1509 Luận Đại Trí Độ-Giải Thích Phẩm 35-Phạm Chí

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 58 1

GIAÛI THÍCH PHAÅM BA MÖÔI LAÊM: PHAÏM-CHÍ

KINH: Baáy giôø caùc ngoaïi ñaïo Phaïm-chí ñi ñeán choã Phaät, muoán tìm choã dôû cuûa Phaät. Khi aáy Trôøi Thích-ñeà-hoaøn nhôn nghó raèng: Caùc ngoaïi ñaïo Phaïm-chí naøy ñi ñeán choã Phaät, muoán tìm choã dôû cuûa Phaät. Ta nay haõy tuïng nieäm Baùt-nhaõ Ba-la-maät ñaõ ñöôïc laõnh thoï nôi Phaät, caùc ngoaïi ñaïo Phaïm-chí aáy troïn khoâng theå nöûa chöøng laøm trôû ngaïi, döùt vieäc noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Thích-ñeà-hoaøn nhôn nghó nhö vaäy xong, lieàn tuïng Baùt-nhaõ Ba-la- maät. Baáy giôø caùc ngoaïi ñaïo Phaïm-chí töø xa ñi quanh Phaät roài trôû laïi ñöôøng cuõ ñi luoân. Khi aáy Xaù-lôïi-phaát nghó raèng: Trong ñaây vì nhaân duyeân gì caùc ngoaïi ñaïo Phaïm-chí töø xa ñi quanh Phaät roài trôû laïi ñöôøng cuõ ñi luoân? Phaät bieát taâm Xaù-lôïi-phaát nghó, baûo Xaù-lôïi-phaát raèng: Thích-ñeà- hoaøn nhôn tuïng nieäm Baùt-nhaõ Ba-la-maät, do nhaân duyeân aáy, neân caùc ngoaïi ñaïo Phaïm-chí töø xa ñi quanh Phaät roài trôû laïi ñöôøng cuõ ñi luoân. Naøy Xaù-lôïi-phaát! Ta khoâng thaáy caùc ngoaïi ñaïo Phaïm-chí coù moät taâm nieäm thieän, caùc ngoaïi ñaïo Phaïm-chí chæ oâm taâm aùc ñi ñeán, muoán tìm choã dôû cuûa Phaät. Naøy Xaù-lôïi-phaát! Ta khoâng thaáy trong khi noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät maø coù ai trong taát caû theá gian hoaëc trôøi, hoaëc ma, hoaëc Phaïm, hoaëc chuùng Sa-moân, chuùng Baø-la-moân mang taâm aùc ñi ñeán coù theå tìm ñöôïc choã dôû. Vì sao? Naøy Xaù-lôïi-phaát! Vì caùc trôøi Töù thieân vöông, cho ñeán trôøi A-ca-nò-tra, caùc Thanh-vaên, Bích-chi Phaät, caùc Boà-taùt ma-ha-taùt trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi thöôøng thuû hoä Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy. Vì sao? Vì caùc trôøi ngöôøi aáy ñeàu töø trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät sinh ra. Laïi nöõa, Xaù-lôïi-phaát! Chö Phaät vaø Thanh-vaên, Bích-chi Phaät, Boà- taùt ma-ha-taùt, caùc Trôøi, Roàng, Quyû thaàn v.v....trong möôøi phöông theá giôùi nhieàu nhö caùt soâng Haèng, ñeàu thuû hoä Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy. Vì sao? Vì chö Phaät v.v... ñeàu töø trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät sinh ra. Baáy giôø aùc ma nghó raèng: “Nay Phaät vaø boán boä chuùng hieän tieàn taäp hoäi, coù caû caùc Thieân töû coõi Duïc, coõi Saéc, trong aáy chaéc coù vò Boà-taùt ma- ha-taùt ñöôïc thoï kyù seõ chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, ta coù theå ñeán choã Phaät phaù hoaïi yù ñoù”. Khi aáy aùc ma hoùa ra boán loaïi binh, ñi ñeán choã Phaät. Baáy giôø Thích-ñeà-hoaøn nhôn nghó: Boán loaïi binh naøy laø do aùc ma hoùa laøm muoán ñi ñeán choã Phaät. Vì sao? Vì boán loaïi binh aáy trang bò hôn caû boán loaïi binh cuûa vua Taàn baø ta la, cuûa vua Ba tö naëc,

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 58 2

cuûa caùc Thích töû, cuûa caùc toäc Leâ xöông. AÙc ma aáy luoân luoân tìm choã dôû cuûa Phaät, muoán naõo haïi chuùng sinh. Vaäy ta coù theå tuïng nieäm Baùt-nhaõ

Ba-la-maät. Thích-ñeà-hoaøn nhôn töùc thôøi tuïng Baùt-nhaõ Ba-la-maät, aùc ma nghe ñuùng nhö lôøi tuïng, daàn daàn trôû laò ñöôøng cuõ ñi luoân. Baáy giôø trong hoäi caùc Thieân töû cuûa Töù thieân vöông cho ñeán caùc Thieân töû trôøi A-ca-nò-tra, hoùa laøm hoa trôøi töø giöõa hö khoâng raûi leân Phaät thöa raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Nguyeän laøm cho Baùt-nhaõ Ba-la-maät truï laâu coõi Dieâm-phuø-ñeà. Vì sao? Vì ngöôøi coõi Dieâm-phuø-ñeà thoï trì Baùt- nhaõ Ba-la-maät, tuøy luùc truù ôû, Phaät baûo khoâng dieät, Phaùp baûo, Taêng baûo, cuõng truï khoâng dieät. Baáy giôø chö Thieân trong möôøi phöông theá giôùi nhieàu nhö caùt soâng Haèng cuõng raûi hoa vaø thöa raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Nguyeän khieán Baùt-nhaõ Ba-la-maät truï laâu coõi Dieâm-phuø-ñeà, neáu Baùt-nhaõ Ba-la-maät truï laâu, Phaät Phaùp Taêng cuõng seõ truï laâu, cuõng phaân bieät ñöôïc ñaïo Boà-taùt ma-ha-taùt. Laïi nöõa, ôû truù xöù naøo coù thieän nam töû, thieän nöõ nhaân vieát cheùp, thoï trì quyeån kinh Baùt-nhaõ Ba-la-maät thì nôi aáy chieáu saùng, lìa xa moïi toái taêm. Phaät baûo caùc Thieân töû Thích-ñeà-hoaøn nhôn: Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Kieàu-thi-ca vaø caùc Thieân töû ngöôøi coõi Dieâm-phuø-ñeà thoï trì Baùt-nhaõ Ba- la-maät, tuøy luùc truï ôû, Phaät baûo, Phaùp baûo, Taêng baûo, cuõng truù nhö vaäy, cho ñeán truù xöù naøo coù thieän nam töû thieän nöõ nhaân vieát cheùp thoï trì quyeån kinh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thì choã aáy chieáu saùng, xa lìa moïi toái taêm. Baáy giôø caùc Thieân töû hoùa laøm trôøi raûi treân Phaät vaø thöa raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Neáu coù thieän nam töû, thieän nöõ nhaân thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la- maät cho ñeán nhôù nghó ñuùng thì ma hoaëc ma trôøi khoâng theå tìm ñöôïc choã tieän lôïi. Baïch ñöùc Theá Toân! Chuùng con cuõng seõ uûng hoä caùc thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy. Vì sao? Vì neáu thieän nam töû, thieän nöõ nhaân thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät cho ñeán nhôù nghó ñuùng, chuùng con lieàn xem ngöôøi aáy nhö Phaät, hoaëc gaàn Phaät. Khi aáy Thích-ñeà-hoaøn nhôn baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät cho ñeán nhôù nghó ñuùng, neân bieát ngöôøi aáy ñôøi tröôùc ñaõ laøm caùc coâng ñöùc ñoái vôùi Phaät, thaân caän cuùng döôøng chö Phaät, ñöôïc thieän tri thöùc uûng hoä. Baïch ñöùc Theá Toân! Nhaát thieát trí cuûa chö Phaät, neân tìm trong Baùt- nhaõ Ba-la-maät, Baùt-nhaõ Ba-la-maät cuõng neân tìm trong Nhaát thieát trí. Vì sao? Vì Baùt-nhaõ Ba-la-maät chaúng khaùc Nhaát thieát trí, Nhaát thieát trí

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 58 3

chaúng khaùc Baùt-nhaõ Ba-la-maät; Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø Nhaát thieát trí khoâng hai khoâng khaùc. Vì vaäy chuùng con xem ngöôøi aáy töùc laø Phaät hoaëc gaàn Phaät. Phaät baûo Thích-ñeà-hoaøn nhôn: Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Kieàu-thi-ca! Nhaát thieát trí cuûa chö Phaät töùc laø Baùt-nhaõ Ba-la-maät, Baùt-nhaõ Ba-la- maät töùc laø Nhaát thieát trí. Vì sao? Kieàu-thi-ca! Vì Nhaát thieát trí cuûa chö Phaät töø trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät sinh ra, Baùt-nhaõ Ba-la-maät chaúng khaùc Nhaát thieát trí, Nhaát thieát trí chaúng khaùc Baùt-nhaõ Ba-la-maät, Baùt-nhaõ Ba- la-maät vaø Nhaát thieát trí khoâng hai khoâng khaùc. LUAÄN: Trong Phaåm treân noùi ngöôøi nghe, thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la- maät thì ma hoaëc ma daân, ngoaïi ñaïo Phaïm-chí khoâng tìm ñöôïc choã tieän lôïi ñeå phaù, nay muoán hieän tieàn chöùng nghieäm,

neân duøng oai thaàn caûm ñeán chuùng ma, vaø caùc ngoaïi ñaïo. Vì vaäy ngoaïi ñaïo Phaïm-chí nghó raèng: “Luùc Phaät ôû nuùi Kyø xaø quaät noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät, nghóa laø noùi caùc phaùp roát raùo khoâng, khoâng coù gì ñeå daãn daét möôøi phöông chuùng sinh. Chuùng ta cuøng ñeán vaán naïn, phaù khoâng luaän aáy. Luaän aáy neáu bò phaù, thì Phaät töï lui, chuùng ta ñöôïc trôû laïi nhö cuõ”. Caùc ngoaïi ñaïo aáy chæ coù taø kieán aùc taâm, kieâu maïn ñi ñeán, muoán chæ ra choã sai quaáy cuûa Baùt-nhaõ Ba-la-maät roát raùo thanh tònh aáy. Thí nhö ngöôøi cuoàng muoán laøm truùng thöông hö khoâng, luoáng töï laáy khoå nhoïc. Baáy giôø Ñeá-thích nhö lôøi Phaät daïy, thoï trì Baùt-nhaõ, ngoaïi ñaïo khoâng theå tìm ñöôïc choã tieän lôïi, nay muoán nghieäm thaät, khieán ngöôøi ta tin bieát. Ñeá-thích thaønh töïu voâ löôïng phöôùc ñöùc, nhôø caên trôøi lanh lôïi neân raát tin Baùt-nhaõ, lieàn tuïng nieäm, ñöôïc oai löïc Baùt-nhaõ neân ngoaïi ñaïo ôû töø xa ñi quanh Phaät, roài lui laïi ñöôøng cuõ maø ñi. Hoûi: Côù sao khoâng quay thaúng veà maø vöøa nhieãu quanh Phaät roài ñi trôû lui. Ñaùp: Do nhôø thaàn löïc Baùt-nhaõ neân bò haøng phuïc töø choã xa, suy nghó raèng: Oai ñöùc cuûa Phaät chuùng raát lôùn, chuùng ta ñi tôùi ñoù, luoáng töï mình bò khoå nhuïc, khoâng thaønh ñöôïc gì, neáu chuùng ta vöøa troâng thaáy Phaät, boû ñi ngay, ngöôøi ñôøi seõ cho chuùng ta khieáp nhöôïc, ñaõ ñeán Phaät maø ñi veà khoâng, vì vaäy traù hieän ñieäu boä cuùng döôøng ñi quanh Phaät, roài trôû laïi ñöôøng cuõ maø ñi. Xaù-lôïi-phaát xöa voán laø Phaïm-chí, thaáy caùc ngoaïi ñaïo ôû choã xa maø boû ñi, taâm hôi thöông xoùt, khoâng theå vì vieäc nhoû maø ngoaïi ñaïo ñeán roài ñi nhö vaäy, neân vaøo Tam-muoäi tìm hieåu, nghó raèng: Caùc ngoaïi ñaïo naøy vì nhaân duyeân gì maø ñeán, roát cuïc khoâng mong ñöôïc ñoä, maø ñi trôû veà khoâng. Phaät baûo ñoù laø do thaàn löïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät.

Xaù-lôïi-phaát suy nghó: Phaät duøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät teá ñoä heát moïi vieäc, côù sao khieán caùc ngoaïi ñaïo naøy ñi trôû veà khoâng? Phaät bieát yù nghó cuûa Xaù-lôïi-phaát, baûo Xaù-lôïi-phaát raèng: Caùc Phaïm- chí aáy cho ñeán khoâng coù moät taâm nieäm thieän, chæ mang aùc yù, taø kieán dính taâm, muoán tìm ñònh töôùng caùc phaùp, theá neân khoâng thích hôïp ñöôïc ñoä. Thí nhö beänh chaéc chaén cheát tuy coù löông y, thaàn döôïc maø khoâng theå cöùu khoûi. Naøy Xaù-lôïi-phaát! Khi thuyeát Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng phaûi chæ coù Phaïm-chí, maø taát caû ngöôøi theá gian mang aùc taâm ñi ñeán, cuõng khoâng theå tìm choã tieän lôïi ñeå phaù. Vì sao? Vì taát caû chö Phaät, chö Boà-taùt vaø chö thieân thöôøng thuû hoä Baùt-nhaõ. Vì côù sao? Vì chö Phaät, Boà-taùt, trôøi, ngöôøi nghó raèng: Chuùng ta ñeàu töø Baùt-nhaõ sinh. Ma ñeán muoán naïn vaán phaù hoaïi cuõng nhö vaäy. Luùc aáy, caùc Thieân töû trong hoäi, tröôùc chæ nghe noùi coâng ñöùc Baùt-nhaõ, nay môùi thaáy söï chöùng nghieäm neân taâm raát hoan hyû, hoaù ra caùc hoa cuùng döôøng vaø nguyeän raèng: Nguyeän Baùt-nhaõ Ba-la-maät truï laâu ôû coõi Dieâm-phuø-ñeà. Vieäc naøy nhö döôùi ñaây noùi roäng. Phaät lieàn aán khaû. Chö thieân ôû tröôùc Phaät töï theà: Haønh giaû neáu nghe, thoï trì Baùt nhaõ Ba-la-maät cho ñeán nhôù nghó ñuùng, chuùng toâi thöôøng thuû hoä. Vì sao? Vì chuùng toâi xem ngöôøi aáy nhö Phaät, hoaëc gaàn Phaät. Nhö Phaät laø, thaân Phaùp taùnh truù ñòa vò baát thoái, ñöôïc voâ sinh phaùp nhaãn, cho ñeán möôøi ñòa. Gaàn Phaät laø, nhuïc

thaân Boà-taùt hay noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø nghóa chaùnh cuûa noù. Baáy giôø, Ñeá-thích do nhaân duyeân ñôøi tröôùc ñaõ nhoùm coâng ñöùc, trí tueä, taùn thaùn Boà- taùt aáy, trong ñaây laïi noùi nhaân duyeân söï taùn thaùn. Trí nhaát thieát chuûng cuûa chö Phaät neân tìm trong Baùt-nhaõ laø, Boà-taùt tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät ñaày ñuû neân khi ñöôïc thaønh Phaät, Baùt-nhaõ bieán thaønh Trí nhaát thieát chuûng, neân noùi Trí nhaát thieát chuûng neân tìm trong Baùt-nhaõ. Phaät hay noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät, neân noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät neân tìm trong Trí nhaát thieát chuûng. Thí nhö söõa bieán thaønh laïc, lìa söõa khoâng coù laïc, cuõng khoâng ñöôïc noùi söõa chính laø laïc. Baùt-nhaõ Ba-la-maät bieán laøm Trí nhaát thieát chuûng, lìa Baùt-nhaõ cuõng khoâng coù Trí nhaát thieát chuûng, cuõng khoâng ñöôïc noùi Baùt-nhaõ chính laø Trí nhaát thieát chuûng. Baùt- nhaõ laøm nguyeân nhaân sinh Trí nhaát thieát chuûng, Trí nhaát thieát chuûng laøm nguyeân nhaân ñeå noùi Baùt-nhaõ. Nhaân quaû khoâng rôøi nhau, neân noùi khoâng hai khoâng khaùc.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.